

Lector: Nicoleta Arsenie
Tehnoredactor: Carmen Dumitrescu
Coperta: Florin Afloarei

Editura IDEEA EUROPEANĂ
O.P. 22, C.P. 113, București, 014780
Tel./Fax.: 021-2125692; Tel.: 021-3106618
Comenzi carte prin poștă:
Tel.: 021-2125692
E-mail: office@ideeaeuropeana.ro
www.ideeaeuropeana.ro

石榴树上结樱桃

© Liaoning People's Publishing House

© Li Er

© Editura Ideea Europeană pentru prezenta versiune

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
ER, LI

Cireașa din rodier / Li Er ; trad. din lb. chineză de Ioana-Andreea
Chiriță. - București : Ideea Europeană, 2019
ISBN 978-606-594-688-0

I. Chiriță, Ioana-Andreea (trad.)

821.581

LI ER

Cireașa din rodier

Traducere din limba chineză de
Ioana-Andreea Chiriță

mai lecturează în întregime colecția de opere? Iar dacă așa stau lucrurile cu nume de vârf ale literaturii, ce putem spune atunci despre ceilalți scriitori?

Din aceste motive nu am fost extrem de interesat să-mi public colecția de opere sau antologia acestora. Și tot din același motiv, acum, când această colecție a apărut în fața cititorilor mei, am un sentiment de neliniște.

Mă puteți întreba de ce am fost de acord, totuși, ținând cont de aceste considerații, ca opera să-mi fie reunită într-o colecție și publicată? Am tot cugetat și, în cele din urmă, am găsit câteva motive. În primul rând, desigur, totul a fost posibil prin bunăvoința și dăruirea editurii. *Editura pentru Literatură și Artă din Shanghai* este demnă de toată încrederea și tot respectul. Multe opere literare extraordinare publicate aici mi-au îmbogățit cândva lumea literară, lucru pentru care îi sunt recunoscător. Le-am mulțumit, ca atare, pentru gestul generos și l-am și acceptat. În al doilea rând, mi-am dat seama, treptat, că scriitorii nu vor scrie niciodată opere de care ei înșiși să fie pe deplin mulțumiți. După unii, o anumită operă e impecabilă, după alții aceeași operă e plină de cusururi, iar o parte din aceste cusururi pe care ei le remarcă te vor ajuta să scrii încă și mai bine pe viitor. Cât despre acele scrieri pe care tu consideri că le-ai ratat, unii cititori consideră că merită citite. La drept vorbind, personal, am trecut prin ambele situații, pentru mine e un imbold, dar și o consolare. Iar eu am nevoie și de imbold, și de consolare. Această colecție aduce laolaltă nu doar romanele mele, dar și dialoguri literare, prelegeri, precum și eseuri. Criticii și reporterii cu care am întreținut aceste dialoguri sunt, indubitabil, experți în literatură. Interviuurile și prelegerile pe care le-am susținut mi-au dat ocazia să-mi exprim propria viziune despre oameni și lucruri, despre literatură și vremurile pe care le traversăm. Aceste concepții au hotărât, practic, motivele pentru care scriu, precum și succesul sau eșecul acestor scrieri.

Mulțumesc cititorilor care vor lectura această colecție.

Li Er

27 octombrie 2012

Partea întâi

1

După ce semeni grâul, ogorul parcă seamănă cu o căpățână proaspăt tunsă, ușor curbat și crud. Întocmai ca brăul lui Kong Fanhua pătruns de o durere întrucâtva amortită, ca și cum tocmai ce ieșise din lăuzie. O fi ea primărița satului, dar îndeletnicirile agricole din gospodărie cădeau toate pe capul ei. Bărbat-su, Zhang Dianjun, venise în satul Guanzhuang, unde se căsătorise și trăia împreună cu familia ei. Acum lucra ca tehnician la o fabrică de pantofi de la marginea Shenzhenului și avea în subordine vreo zece lucrători. Dianjun spunea singur despre sine cum că „e cu afaceri” pe acolo. Și una e să faci afaceri, alta e să semeni grâul. Așa că, atunci când venea vremea semănatului, Dianjun nu mai călca pe-acasă.

Anul trecut Dianjun n-a calculat zilele cum trebuie și s-a întors cu una mai devreme. S-a dus la ogoare, unde a stat cu mâinile în sân toată ziua, și, odată ajuns acasă, a explicat cum că hemoroizii nu-i dau pace. Cu câteva zile înainte, Fanhua primise un telefon de la el. O sunase de bunăvoie și nesilit de nimeni, ceea ce arăta că încă era conștient de faptul că are totuși o familie. Fanhua l-a întrebat atunci când are de gând să se întoarcă acasă. Vrusese de fapt să-l anunțe că iar au început alegerile

locale și să-l roage să vină să-i dea o mână de ajutor: să-i câștige niscaiva voturi, să-i scrie un discurs pentru campania electorală. Pe cel din campania precedentă îl scrisese tot el. Când erau la liceu, Dianjun fusese bun la compunere și se pricepea de minune să întoarcă cuvintele din condei. Era momentul cel mai potrivit ca talentele sale să fie puse în valoare. Dar femeia n-a apucat să zică ceva, că el a și adus iar vorba de hemoroizi. I-a spus și că fabrica a pus în producție marfă nouă, care trebuie transportată în Hong Kong și Taiwan. Nnu se cade să faci lucrurile de mântuială; toți tovarășii de muncă sunt ocupați peste poate, și el e ocupat peste poate, așa de ocupat, că hemoroizii au început să nu-i mai dea pace din nou și să sângereze. Când a rostit cuvintele „tovarăși de muncă” a pronunțat ca în cantoneză, ceea ce suna ca și cum ar fi zis „pușorii de muncă”. Dar când a pronunțat cuvântul „Taiwan”, a dat-o din nou pe limba mandarină standard. I-a mai spus că el e trup și suflet întru idealul întregirii patriei mume și că „își vor împărți meritele reușitei jumi-juma”. La care Fanhua i-a răspuns neruoasă:

– Eu renunț la jumătatea mea de merite, ia-ți-le tu pe toate!

Când lui Fanhua îi sărea muștarul, Dianjun era de un calm desăvârșit. Dianjun aducea vorba despre cucii; a trecut cumva pe cer în zbor vreun cuc, căci el a visat cum cântă cucul? Dianjun asta chiar că vorbea în dodii. Când cântase cucul? Chiar la strânsul grâului. Apoi Dianjun tot la separatiștii taiwanezi se-ntorcea, căci el acolo prindea programul TV „De pe celălalt mal”, stomacul întorcându-i-se pe dos de cum dădea cu ochii de vreun separatist.

– Cine, târătura aia de Lu Xulian te scoate din sărite pe tine, bărbat demn de tot respectul?! îi spunea Fanhua.

– Grozav, știi chiar și tu cine e Lu Xulian. Dar zi-le alor tăi că cine e separatist taiwanez nu are cum s-o sfârșească bine, îi răspundea Dianjun.

– Auzi, Zhang Dianjun, știi ceva, mai bine nu te mai întoarce tu deloc acasă, așteaptă până ce mor eu de oboseală și apoi ia-ți nevastă nouă, tânără, răbufnea Fanhua.

După câteva zile, Dianjun s-a întors acasă ca fulgerul. Cu fruntea-ncrețită și cearcăne sub ochi, cu ridurile pline de pământ. Avea o față crispată și zbârcită. Mai purta și o șapcă pe cap, plus o pereche de ochelari de soare despre care sătenii din Guanzhuang spuneau că sunt ochelari de aviator. În acea după-amiază, când a intrat pe poartă trăgând bagajul, fetița lui, Doudou, se juca în curte cu niște iepurași. Doudou se juca și cânta un cântec de leagăn pe care-l știa de la bunica.

Totul e cu sus-n jos și cu josu-n sus

Cireșe în copacul cu rodii

Iepurașii dorm rezemați de copoi

Iar șoarecele a-nhățat un mare-mare pisoi.

– Chengcheng, rezeamă-te de piciorul cățelului și fă nani, i-a spus Doudou iepurașului, întinzându-și coatele.

Chiar în momentul acela Dianjun a intrat pe poartă. Doudou abia ce-mplinise cinci ani și nu-și mai văzuse tatăl de peste șase luni, așa că nici măcar nu a fost în stare să-l recunoască. Purta un costum de brocard și, dându-și seama că nu e pisoiul din cântecelul său, fetița s-a uitat în sus la el, cu respect. Dianjun s-a aplecat și a început să se tot cotrobăie prin buzunare, de unde a scos o bandă de elastic și o fundiță, și i-a spus în dialectul mandarin:

– Fetița mea, ești mai delicată ca o floare, hai să te pupe tati!

Doudou s-a pus pe plâns, cu mucii și sughituri. Atunci Dianjun a scos repede din plasă un binoclu pe care i l-a agățat fetiței la gât. A mai scos și o fotografie pe care i-a arătat-o și pe care o aveau și acasă, în care era el călare pe o cămilă.

– Uite, ăsta e tatăl tău, eu sunt tatăl tău.

Arătând cu degetul spre cămilă, a pus-o să ghi-cească ce animal era ăla. Doudou i-a spus timid cum că e un dinozaur. Dianjun a dat din cap dezaprobat, acompaniindu-și gestul de un *no, no* englezesc. E măgăruș, încercă Doudou iarăși. Dianjun i-a răspuns iar cu *no*. Numai că Doudou nu știa care e treaba cu acest *no*, cum să se joace cu el și, strâmbându-și buzele, s-a pus iar pe plâns.

Chiar atunci tata socru a tras perdeaua din ușă și a ieșit și el în curte:

– Nu-ți fie frică Doudou, a spus el, e tatăl tău, nu vreun nemernic de pe stradă, i-a spus el fetiței după ce și-a dres vocea cu un tușit scurt.

Dianjun s-a ridicat imediat în picioare și și-a scos ochelarii. Bătrânelul s-a dus să ia valiza, în timp ce o mângâia pe Doudou pe cap, și a verificat cu cealaltă mână închizătoarea de la bagaj.

– De ce n-ai zis și tu că vii? Măcar venea Fanhua să-ți țină calea la gară, i-a spus el ginerelui. Dianjun l-a întrebat apoi cum stă cu sănătatea, la care tata socru și-a dres vocea, tușind de două ori:

– Mai am până mor.

Tata socru și-a ridicat brusc vocea, urlând din toți plămâni:

– Nevastă, s-a întors Dianjun, pune-i repede o strachină de tăiței.

– Unde-i mama ta, a întrebat-o Dianjun pe Doudou, îndreptându-se din șale.

Doudou taman ce se oprise din plâns și se uita fix, cu ochii încă plini de lacrimi, la ochelarii de soare pe care taică-su îi ținea în mână. Tata socru a răspuns în locul fetiței că Fanhua s-a dus la ședință în în orașul reședință de județ.

Era undeva departe, la Xiushui. Orașul fusese inițial numele unui râu menționat chiar și în *Clasica apelor*, iar în urmă cu o sută de ani era încă o întindere uriașă de apă cețoasă. Acum nu mai rămăsese decât un canal de scurgere urât mirositor. Primăria de județ era construită de o parte și de alta a acestui canal, așa că județul se numea Xiushui, iar oamenii îi spuneau și primăriei județului tot Xiushui. Satul Guanzhuang se afla la zece *li* distanță de Wangzhai, unde era și reședința guvernului local sătesc, iar de la Wanghai la Xiushui erau vreo douăzeci de *li*. Pe la ora șapte seara, Fanhua încă nu se întorsese și-și închisese și telefonul mobil. Dianjun nu-și mai găsea locul, se gândea să se ducă la marginea satului să-i țină calea.

– Cui îi ții tu calea?! Stai jos. Vii așa de departe, se poate, cum să te duci tocmai tu, i-a spus tata socru, alb ca varul de uimire. Dianjun știa că lui tata socru o să-i sară muștarul de cum are să dea cu ochii de el. Avea cusurul ăsta, să rețină omul ca într-o strânsoare. De obicei, în cazul în care odraslele nu dau naștere unui băiat, cei bătrâni dau instantaneu vina pe noră. Dar în familia asta, din contră, totul era cu susu-n jos. Nu era vina fetei, ci a ginerelui. Dianjun nu putea nici să stea jos, nici în picioare, ci doar îi arunca priviri furișe lui și mamei soacre.

– Dianjun, tot cu ochii în televizor ești? Ia nu te mai uita tu și du-te să-mi cumperi o pungă de sare, i-a spus

ea după ce i-a aruncat o privire piezișă și i-a tras scaunul sub fund, să ia loc.

Și asta era chiar un ton blând pentru mama soacră. Dianjun se pregătea să plece, când a auzit zgomot, ca un claxon dogit de mașină, foarte scurt. Tata socru a ridicat din sprânceană:

– S-a întors, gata, s-a întors în sedanul ăla mic.

Era, desigur, Fanhua, care se venise într-un sedan pe care era scris *Beijing azi*. Șoferul s-a dat jos, a trecut de partea cealaltă a mașinii și i-a deschis portiera lui Fanhua. În timp ce tata socru se saluta cu șoferul, Fanhua și-a luat rămas-bun și i-a făcut cu mâna semn de adio. Dianjun și-a luat și el rămas-bun cu un *bye bye* englezesc. Dând cu ochii de Dianjun, Fanhua l-a măsurat rapid de sus în jos, apoi s-a întors către șofer și i-a spus să aibă grijă la drum. Mașina s-a îndepărtat, iar Fanhua i-a trântit lui Dianjun plasa pe care o ținea în mână:

– N-ai pic de rușine, nici măcar un pic! Vrei să mor cu zile, așa-i?

2

În plasă erau niște lucruri pe care sora sa mai mică, Fanrong, le cumpărase pentru doi oameni bătrâni. Lucra la redacția ziarului județean, soțul ei era directorul general al biroului financiar județean și tot el aranjase ca Fanhua să se întoarcă acasă cu mașina. Anul trecut fusese zarvă mare în sat, pentru că cei doi bătrâni au murit și, în loc să fie incinerati, au fost îngropați pe ascuns. S-au făcut investigații comandate de sus, s-a transmis chiar de la fața locului, iar vina a picat pe umerii secretarei de sucursală din satul lui Fanhua. Chiar primarul de comună, Vaca, a transmis vestea tuturor.

De obicei, de câte ori o vedea pe Fanhua, primarul Vaca o lua cu „ce faci surioară, ia zi-mi tu mie ce mai faci tu”, dar după ce s-a întâmplat ce s-a-ntâmplat, și-a dat arama pe față și nu-l mai puteai recunoaște. Chiar era un netrebnic care se sucește după interes. Dacă nu era soțul lui Fanrong să intervină, Fanhua și-ar fi pierdut funcția de director de comitet sătesc pe care o deținea. Imediat ce-au intrat în casă, Fanhua i-a luat înapoi plasa din mâini lui Dianjun. Când zic că i-a luat-o, vreau de fapt să zic că i-a smuls-o nervos, ca o femeie gata să se pună pe harță. Dianjun stătea în mijlocul grădinii, cu mâinile în dreptul bărbăției, cu un zâmbet încă vesel pe față. Fanhua a cotrobăit prin plasă și i-a spus soțului:

– Uite, căciulă, fular și un cartuș de țigări de *China Mare*. Cumnatul meu chiar ține la tine.

Apoi a băgat iar lucrurile la loc în plasă și i le-a dat lui Dianjun:

– Hai, ia-le! Tu chiar vrei să mă omori cu zile, să mor de cât mă spetesc cu munca!

Dianjun le-a apucat cu amândouă mâinile, după care i le-a dat lui tata socru.

Cel bătrân a desfăcut cartușul de țigări, a luat din el un pachet și i l-a înapoiat lui Dianjun.

– Întregirea patriei mume? Cum de n-am auzit eu de un lucru atât de glorios, l-a întrebat Fanhua pe Dianjun.

– Hemoroizii nu sângerează, a răspuns Dianjun, îndreptându-se din șale.

– Ai mai auzit cucul cântând? l-a întrebat ea apoi.

– Ia uite luna pe cer, a spus Dianjun după ce și-a ridicat privirea holbându-se la cer și s-a lăsat iar pe vine.

Dialogul celor doi soți părea că leagă ciudățeni dez-lânate laolaltă, asemeni unui limbaj secret între hoți, iar socru și soacra nu înțelegeau o iotă.

– Cucu? Cucu a murit de mult, nici penele nu au mai rămas din el. Și nici luna nu mai e pe cer! Dianjun, ești sigur că vezi bine, l-a întrebat cel bătrân.

Ginerele aflat în vizită nu se simțea deloc în apele lui. Atât timp cât ai bătrâni erau acasă, Dianjun nu-și putea găsi liniștea. Abia după ce s-au dus la culcare Dianjun s-a mai destins puțin și s-a simțit și el capul familiei. S-a suit în pat și a dezbrăcat-o la piele pe Fanhua. Numai că ea nu prea avea chef să-l lase să treacă la treabă și nu îndrăznea să-l privească cu ochii deschiși. Când s-a cocoțat de trupul ei, ca o maimuță, Fanhua s-a sprijinit în coate, era musai să-și pună „treaba aia”. Ca să vezi, nici măcar cuvântul „prezervativ” nu-l mai putea rosti. Iar Dianjun uitase de mult unde anume pusese „treaba aia”. A pus-o pe ea să-l caute, dar Fanhua nu avea chef s-o facă, pe motiv că asta e îndeletnicire de bărbat.

– Dar tu nu porți inel vaginal? Nu cumva ți-e teamă că-ți dau boli de pe la altele? Eu sunt bărbat însurat și cu copil. Sunt curat ca lacrima, dacă nu mă crezi, verifică, i-a spus el.

Fanhua i-a cuprins cu privirea partea din dos a umerilor și a dat să-l muște de unul dintre ei. Inițial, Fanhua chiar vruse să-l muște, dar când a dat cu dinții de carnea trupului său i s-a înmuiat inima și nu a mai făcut-o, doar l-a lins. Fanhua și-a dat apoi brusc seama că Dianjun mai poartă încă șapca pe cap. Își dăduse jos chiar și pantalonii, numai șapca nu. Cum fusese oare posibil așa ceva? Fanhua i-a scos-o de pe cap. Lucru care a degenerat, căci un smoc de păr din creștetul capului lui Dianjun nu mai era la locul său.

– Unde ți-e părul, a întrebat ea.

Dianjun s-a prefăcut bulversat. Despre ce păr era vorba?

– Cum de ești chel? Cum?

– Eu?! Păi uite-așa. El singur a căzut, e chelie naturală, n-am mai vorbit noi despre asta?

Fanhua a întins mâna să-l pipăie pe cap. Ce drăcovenie mai era și chelia asta. Pielea din creștet era netedă-netedă, nici măcar un pic de ciuf nu-i mai rămăsese, dar restul capului mai avea un strat de păr tare și țepos.

– Cum de ți s-a-ntâmplat una ca asta? l-a întrebat Fanhua

Dianjun de-abia a avut putere să-i răspundă că, din neatenție, a căzut în timp ce era la mașinăria de lucru de la fabrică și s-a julit chiar în creștetul capului, alegându-se cu două cusături.

– O să crească la loc, să mă fac eu câine dacă te mint, i-a spus el în timp ce se pipăia pe cap.

Apoi Dianjun s-a ghemuit ca un cățel, cocoțându-se pe trupul lui Fanhua.

La pat, Fanhua era de părere că tot femeia trebuie să dicteze regulile. Nu-i plăcea să stea înțepenită sub bărbat, îi plăcea mult mai mult deasupra. Într-o zi, l-a auzit pe doctorul satului, domnul Xianyu, cum că dacă femeia ține hățurile la pat, sigur o să nască fetiță. Acum nu le poți avea chiar pe toate. Să ții și hățurile și să mai naști și băiat, de unde atâta fericire pe lumea asta! Așa că dacă femeia ține morțiș să dicteze ea ce și cum, trebuie să îndure și să suporte consecințele. E musai. Of, of, doctore Xianyu, abia acum spui și tu lucrurile astea. Dacă ziceai și tu mai devreme puțin, înduram și eu, dar acum e prea târziu, Doudou merge în curând la școală, de-ndurat îndur eu, dar degeaba. I s-a făcut un gol în inimă gândindu-se la treaba asta, ba a luat-o un pic și cu ameteală. Își simțea tot trupul șubred, ca un borcan gata-gata să se spargă cioburi. L-a smucit pe Dianjun dintr-o mișcare și l-a presat sub propriul ei

Respect pentru oameni și cărți

trup. Un miros dulceag a pătruns apoi în cameră. Iar aprinsese maică-sa bețișoare parfumate și se ruga la zeița Guanyin să aducă un fiu în familie. La scurt timp, ca prin vis, a auzit cum cineva bate la ușă, ca și cum Guanyin-cea-dătătoare-de-fii intrase în carne și oase pe ușă. Se spune că Guanyin-cea-dătătoare-de-fii chiar are obiceiul să apară și să dispară fără urmă. S-a auzit cum cineva bate tare în ușă și strigă:

– Eu sunt! Sunt eu, eu!

Era Meng Qingshu, inamicul numărul unu al lui Guanyin-cea-dătătoare-de-fii. Dianjun și-a scos capul din plapumă și-a oftat amarnic. Cine-o fi fost!

– Cine oare poate să fie? Qingshu! Meng Qingshu, i-a spus Fanhua.

Meng Qingshu era veteran în retragere, fusese membru de partid pe vremea când era în armată. Acum lucra în Comitetul de Securitate al Satului, responsabil cu planificarea familială. Pe vremuri, lui Dianjun îi plăcea să se amuze împreună cu el, numindu-l în glumă „Directorul Federației Femeilor”, ba chiar încropise un titlu pentru ocupația sa: „specialist în rezolvat femei”. Cât despre Qingshu, nu-i părea rău chiar deloc, iar asta pentru că îl diviniza pe actorul Zhao Benshan, care jucase rolul Directorului Comitetului de Femei, și, ca și acesta, știa cu ce se mănâncă meseria asta. Auzind cum că la ușă ar fi Qingshu, Dianjun a început să râdă cu gura până la urechi:

– A venit la țanc! Azi n-am chef de el, dar zilele astea tot trebuie să-l scot pe mușteriu ăsta de la departamentul de rezolvat femei la un pahar de vorbă.

– Qingshu e prins cu multe. Ai face bine să te grăbești. Are o grămadă pe cap, iar după ce ne formăm echipă nouă, în sarcina lui or să intre multe responsabilități presante, a spus Fanhua.

– Responsabilități presante? Chiar ai întors bine din condei cuvintele astea, ai progresat mult la exprimare, a râs Dianjun.

– Să vedem mai întâi cu cine anume fac echipă. Dacă stai printre oameni aleși, chiar poți face treabă bună cu mijloace puține, a zis și Fanhua, după care a urlat înspre fereastră:

– Se cutremură pământul, s-a prăbușit cerul? Vorbim mâine!

– Eu, sunt eu, eu sunt! a continuat să zbiere Qingshu.

Fanhua nu a avut încotro și și-a pus o haină pe ea ca să iasă. Apoi l-a bătut ușor la fund pe Dianjun, ca pe un băiețel ce te îmbie să-l alinți:

– Nu-ți fă griji, bărbățele! Îl alung pe neghiobul ăsta și-mi arăți apoi cât ești tu de nebunatic!

Afară era întuneric beznă. Ziceai că un capac uriaș acoperise cerul. Fanhua a strâns din ochi și a băgat de seamă că Qingshu mai era însoțit de o femeie. I-a condus pe amândoi în holul dinspre bucătărie și și-a dat seama că femeia respectivă era Peizhen, nevasta profesorului comunal Li Shangyi. Peizhen era din același sat și clan cu nevasta de-a doua a lui Qingshu, Pei Hongmei. Înainte și Peizhen fusese profesoară la sat și se pricepea la treburile femeiești. Pe vreme bună purta fuste în carouri, iar pe răcoare pulovere cu gâtul lung. Acum ținea în mână un pulover, iar uneori îl prindea cu două ace de siguranță. Inițial a crezut că Qingshu și Hongmei se certaseră. N-o suporta pe Peizhen, care-și dădea aere de mare cumnată, așa că l-a luat pe Qingshu de-o parte și l-a întrebat de ce Hongmei n-a venit și ea. Qingshu i-a spus că Hongmei se culcă odată cu găinile, iar acum doar me buștean. Fanhua s-a uitat mai bine la fața lui și n-a zărit nici un firicel de roșeață, nu părea să se fi certat. A luat apoi termosul cu apă fiartă și i-a între-